

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передплату
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 500 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Ріванин 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Хто винен?

Львів, 28. березня 1929.

По замкненні сеймової бюджетової сесії вся польська преса переповнена оцінками її підсумків і в зв'язку з тим оцінками теперішньої політичної ситуації в Польщі взагалі. Санацияна преса стоїть на становищі, що причиною сучасного господарського й політичного лиха в Польщі є сейм. Опозиційна преса твердить навпаки, що саме весь табор т. зв. санаций поносить відповідальність за те, що діється нині в Польщі на всіх ділянках життя. Та не вважаючи на те і всі санацияні і всі опозиційні органи преси стверджують посередньо чи безпосередньо одно, а саме, що в Польщі тепер кепсько і на господарському і на політичному полі.

Який вихід з положення? На те нема ясної відповіді від санаторів, нема її і від опозиції. Читаючи різномірні голоси преси на ту тему, приходиш до пересвідчення, що в Польщі тепер соляські політичні партії та групи не думають над конкретними засобами рятунку положення, а готовляться завзято до зведення генерального бою за владу. Шойно тоді, шойно посівши владу, стануть вони мабуть розробляти конкретний план санаций відносно на господарському і політичному фронтах. Бо в такій і не іншій площині стоїть тепер справа. Все готовиться до боротьби за владу. Готовиться до неї навіть т. зв. санация, дарма, що вона нині при владі. Але, але тут треба зробити одне маленьке пояснення. До опанування влади готовиться тепер та частина санаций, що була досі в опозиції до політики нішнього уряду, точніше до політики прем'єра Бартеля. Є це радикальне крило санаций, що не хоче визнавати ніяких компромісів з парламентаризмом, що пре всіми силами до явної диктатури по зразкам фашизму. Бо те крило санаций, що нині при владі, треба вважати засудженим — тут уживемо образного вислову — на детронизацію.

Для докладнішої орієнтації в оцінці теперішнього положення дозволимо собі навести деякі наймаркантичніші голоси преси. І так варшавський «Глос Правди», обвинувачивши т. зв. сеймократію в усіх головних гріхах пише:

«Сейм виставив собі фатальне свідцтво на свою творчу нездатність і будучи польські покоління ніколи не простять йому його провини. А ми, сучасні поляки, у неможливій боротьбі з брехневим публічним життям в Польщі, ніколи не дамо себе звести зі слухної дороги, а сперті на широкі ряди державно думуючих громадян, висмолюємо наші державні і нашою народові ті праця та устрій, які заповнять Польщі дорогу до слави і квітучого життя, а народів дадуть змогу творчої праці на всіх полях життя».

Щі слова безбистичного органу можна вважати «заповіддю» боротьби так само, як обвинувачення свого крикливого патосу щонайменше на кілька степенів.

Львівський безбистичний «Дзєнік Львовскі» формулює провини сейму в чотирьох точках: 1) той позбавив державу засобів оборони перед воєнними ворогами і 2) перед внутрішніми воєнними ворогами; 3) сейм (його опоз. більшість) підірвав авторитет Польщі та підірвав довіру до її фінансової системи; 4) унеможливив працю над справою уряду. До додаткових провиній у сеймовому бізансі додає цей орган тільки недопущення завдяки засобам ББ «до реалізації» т. зв. «малого закону про самоврядування». У висновку стверджує цей орган, що «сейм успішно зашкодив Батьківщині» і більше нічого. Над справою цих шкідливих авторів статті не спиняється.

Львівське «Слово Польське», тепер теж санацияне, вважає причиною всього лиха те, що «програма ліній правління табору потрапанової революції, перекладана від літа м. р. в руки прем'єра Бартеля і його кабінету, піддала виразчому викривленню та відхиленню від тієї ідеології, яка однією робить зрозумілим і морально може усаможовити травневий переворот». Далі вимагає цей орган в ім'я рятунку того, що дається, що й таких засобів: усунення з «табору травневої революції» бездіяльних, опортуністичних елементів; концентрації всіх живих і творчих сил

того табору, здатних до безоглядної, консеквентної реалізації програмових акцій тогочасного табору (яких?), зокрема здатних до розв'язання устроєвої проблеми; перемоги всіх тих трудностей, що повстали і ще можуть повстати в господарсько-фінансовій діяльності. «Слово Польське» вказує при тім недвозначно на зразки італійських фашистських експериментів, як на такі, які треба наслідувати і вірити, що їх приноровлення в Польщі дасть скорше позитивні наслідки, ніж в Італії! — Щож? Блаженні віруючі!

У львівському єдиному органі «Львовскі Курєр Поранин» д-р Ст. Глобінський оцінює останню сесію сейму зовсім протилежно і пише: «Закриття сесії сейму заслугує на те, щоб і її посвятити прихильну згадку. Бо були в ній моменти, які вказують на те, що польський парламент, понижений і пригнічений від часу травневих випадків, починає вертати до здоров'я, що відізналося в нім почуття гідності та відповідальності за долю держави і народу. Була це не тільки бюджетова, але й конституційна сесія... Конституційною була вона тому, що вперше після травневого перевороту знайшлася сеймова більшість, яка мала відвагу віпнути в конституційний спосіб за права парламенту, загварантовані конституцією і відважилася в правній дорозі доходити своїх прав на контроль уряду».

Всього наведеного хіба досить, щоб зрозуміти, в якій мірі згущено та пересичено завданнями всяких несподіванок є політична атмосфера в Польщі. При всяких скрутних ситуаціях інтродукцією до намірів, не раз дуже важких, подій все були спори на тему: хто винен? Хто винен, що на горизонті теперішнього життя в Польщі скупчилося аж так багато труднощів? Хто винен, що усунути їх безсилій і уряд і весь його відданий табор? Ось питання, яке тепер займає польську політичну еліту і польську людну опінію. Самозрозуміло, що дискусія над тим питанням, може протягтися дуже і дуже довго, а тимчасом самі політичні обставини заставляють життя викинути якусь таку штуку, якої т. зв. професійні політики найменше надіються. Це треба мати на увазі й нам та відповідно готуватися до всяких несподіванок.

Американсько-англійське напруження.

Ще про затоплення англійського корабля американцями.

Затоплення англійського корабля «Імалюне», американською митною охороною, загрожувало поважним непорозумінням між Англією та Америкою. Англійські газети публікують справоздання капітана англійського корабля, яке він вложив під присягою англійському консулу. З цього справоздання виходить, що американці затопили корабель на отвертому морі, це-то поза межами 12 милевої прибережної смуги, в якій вони після договору з Англією мали право затопити корабель, якщо він не послухав наказу американської митної сторожі. Та цього мало. Капітан затопленого корабля твердить, що коли американці затопили корабель, то стріляли до рятункових човнів, на які сіла його залога й потопили також ці човни. У своєму справозданні капітан пише: «це найпідліший і найвищезлочинніший злочин, який ні часу війни заповнило на отвертому морі». Це справоздання зробило величезне враження в Англії. Уряд наказав своєму послові в Нью-Йорку розслідувати всю справу й прислати справоздання. Англійський посол у Вашингтоні вже видав урядників посольства до Нью-Йорку для розслідування справи, бо американський уряд спершу відмовився дати відомості, покликаючися на те, що подія сталася на американських водах і тому є чисто американською внутрішньою справою.

З найновіших відомостей видно, що американський уряд наперечує зізнання капітана затопленого корабля та твердить, що корабель затоплено близько берега, в такому віддаленні від нього, коли митна охорона мала на це право бути свідком і начебто корабель підпалити бевлі.

На господарські теми.

Будівельна скрута на селі.

Серед казедоскопу господарських неможань у Польщі висувається нині на перше місце мешканча скрута в містах. В останні часи набрала вона аж багату розголосу. І не диво. Число населення зростає на окоło 15 відс. річно, а число міських будівель ледви на 4 відс. А будуються переважно державні чи комунальні будинки, більше для зняття безробіття ніж для потреб держави, зате приватні дома будуються хіба лише тоді, коли їх власники можуть спиратися на державні кредити, бо приватний кредит не реується. Крім того його майже нема. Навіть през. Бартель не міг закрити в своїй останній оптимістично настроєній промові правди, що на задоволення мешканцевих потреб міста треба окоło 14 мільярдів золотих, та що приватна ініціатива не дасть цьому ради. А державна? Уряд видить розвязку в створенні будівельного фонду при допомозі підвищення міських мешканцевих податків. Але, знаючи настрої міського населення, може й сам уряд в таку розвязку не вірить саме тепер, коли місто задихується вже під дотеперішніми тягарями.

Так стоїть справа розбудови міст. А села? Про село прем. Бартель ні словом не згадав при точці розбудови, про нього й не пишеться. Зато вже пишуться голоси, що й село повинно причинитися податками до розбудови міст. Не пишеться вже й неговориться в офіційних кругах про те, що село ще досі не заголоє ран, завланих війнами, що воно ще досі не відбудовує, та що їзди дорожничі будівельного матеріалу та неплатності хліборобства, яку закладає новоофіційна польська політика, майже ніхто на селі не в силі будувати ні мешкань, ні господарських будинків згідно з раціональними вимогами господарки. А не казати вже про будівлі потрібні для упрощення хліборобства. Може й байдужим для деяких чинників те, що нині на селі живуть по дві, а то й по три родини, в одній курній негерістичній кімнаті, що здоровий стан є просто невідрадий, що свари та пропаси, повсталі саме з тих причин, затроюють життя. Але вже не повинно бути для нікого байдужим те, що іза браку належних ставів підпадає годівля худоби, тобто саме та ділянка сіль. господарства, яка в наших часах однією дає експортний с. г. матеріал, що іза недостаті столів, шпихирів та інших марнується зем. плоди, падає рентність господарства. Компетентні чинники не повинні забувати й на те, що лише ростом села росте місто, та що не має для міста добра й розвитку в укладі села, тому доли розбудови села повинна бути першою їх журбою.

А тимчасом ті чинники не то що не дбають за розбудову села, але навпаки, позбавляють його будівельного матеріалу. Фахові лісники твердять від давна, що лісова політика наносить краєві, головню хліборобству, величезні шкоди дозволами на надмір вирубу лісів і то не на задоволення опалових та будівельних потреб крає, але на заграничний експорт. Ось наприклад в 1926 році вирубуно в Польщі 30 міль. куб. метрів, тоді як після вимоги раціональної лісової господарки можна було вирубувати 15 до 20 мільонів, бо стільки вносили річний приріст, а з вирубаного зужито в краю ледви 25 відс., решта пішла за границю. Стан в 1926 р. в образом усіх інших років. Якщо Польща була б багатшою в лісах, то цей лісус можна б зрозуміти. Але вона стоїть щодо лісів аж на 14 місці в Європі, а вирубує так, немов би стояла на п'ятому. А чому так робиться? Во вживає треба на арпівовження пасивного торг. бізнесу, на здобуття чужої валюти для заграничних зобов'язань, бо треба заробити на валютних митах. Тут очевидно, що інтерес влади зовсім не покривається з найконкретнішими потребами села. І вийшло таке, що сільське населення, маючи під боком ліси, не може ніяк навіть докупитися опалового, не то будівельного матеріалу, і мусить спроважувати в західну частину пугіла на ошад тоді, як дереву малюрує анд боку на захід.

Не дивуємося, що в Німеччині запанувало одолювання, коли Польща з нею при війні мина.

На парламентарній арені.

Справа гіпотек на розпарцельовані ґрунти.

На останньому спільному засіданні Комісії Правничої і Земельних Реформ у справі законопроектів про управління гіпотечного стану нерухомостей, приданих при парцеляції (про що на нашу справу була вже подана ністка в ч. 53 „Діла“) від Українського Клубу промовляв пос. д-р Загайкевич. Він запропонував, щоб не лише Окружному Земському Урядові, але також інтересованому, себто парцелянтів, можна було ждати в суді перевести постановання, унормовані цим законом. Пос. д-р Загайкевич виходив із становища, що можуть трапитися випадки, в яких земельний уряд, стоючи на ґрунті інтересів парцелянтів, не виступить перед суд з вимогою на управління гіпотечного стану парцельованих нерухомостей, і тоді цілий закон міг би не йти в припинення. Тому-то д-р Загайкевич домагався, щоб в випадках, коли земельний уряд протягом речення, означеного законом, не поставив у суді відповідного внеску, міг з таким домаганням виступити парцелянт. З цією поправкою пос. д-ра Загайкевича погодилися також інші селянські послы з Комісії Правничої і Земельних Реформ. Однак представники міністерства Справедливості і Зем. Реформ цим поправкам рішуче спротивилися, добавляючи в них безбезпеку для регуляції аграрних справ земельними управами, і тому ці поправки перепали. Принято на тоймісяць поправку д-ра Загайкевича, щоб не лише зміна особи гіпотечного власника, але також особи позичача розпарцельованих ґрунтів не стояла на перепоні до припинення цього закону.

Справа спадкових переводів.

Для 22. ч. м. радила соймової Правничої Комісії над внесенням Українського Клубу в справі привернення повітовим судам на територіях апеляційних судів у Львові, Кракові та на території окружного суду в Цешині спадкових переводів, які тепер в заступництві судів переводять нотарі, як судові комісари. Реферував справу пос. д-р Загайкевич. В основному реферат він виказав аномалію цього стану, бо спадкові переводи не в об'язі нотаріальним законом з 25. липня 1871 р., а наладнання спадкових відносин входить у сферу загального виміру справедливості і як таке повинно бути ведене судами безплатно. Впавши § 29. неспрогно патенту з 9. серпня 1854 р. передбачує поміч нотарів в тих справах, однак генеральна делегація нотарів до владжування всіх спадкових актів пішла далі, а саме в об'язку в не потрібний спосіб населення. Тому то вже автор, міністерство справедливості респектирно з дн. 3. березня 1900 р. ч. 2620 розпорядило відкликати цілі загальної делегації. Однак респектир цей не був перед війною всього виконаний, а в часі війни превади апеляційного суду у Львові об'єктом 6. X. 1919 р. відкликана його та накладала всім сільським повітовим судам віддавати нотарям на далі спадкові переводи. Тому попередній сойм

Закордонний політичний огляд.

Наслідки версайського „замірення“.

Змальовані вчора у статті під тією самою назвою напружені відносини в Іспанії, Югославії, Німеччині, Польщі та Болгарії мають одне й те саме джерело, хоч на перший погляд такого враження не набувається. Однак прослідити справу ближче, слід ствердити, що всі ті непокої, від Іспанії починаючи, а на Болгарії кінчаючи, мають один глибокий причинний зв'язок. Іспанська диктатура виростає на економічній підложці, в ситуації, де старий державний лад не міг більш опанувати всієї діяльності життя. Зв'язано тому парламентаризм. Нині в Іспанії починається наступ на диктатуру, бо й вона не виконує і не може виконати завдання. Що ж приїде? Знова парламентаризм? Він знова не усеює тих джерел, з яких плыве нинішнє іспанське — передовсім економічне — лихо. Це лихо не лежить в парламентаризмі чи диктатурі.

В Барселоні приготуються нелиценська світова виставка. Іспанці багато ждуть від неї. Але хіба виставка, типовий господарський палатив нашого доби — щось зарадить тому, що лихо Іспанії лежить в системі і то не в іспанській, але тільки і передовсім в загальноєвропейській? Бо джерело усього лиха тут, тільки тут, тільки в сучасній європейській, версайській політичній системі.

Югославянська й інші диктатури виростили в невеличкій мірі з т. зв. меншостевої проблеми, але та проблема виростає теж з версайського укладу Європи. Те саме відноситься до інших держав, хоч і з різними причинами, до Італії, Угорщини, Німеччини, Литви, Болгарії. Хіба виявляти на цьому місці всі ті зв'язки, які існують поміж версайською системою й повною європейською диктатурою? Версайська система витворила цілком безглузді відносини у всіх площинах європ. політичного життя, від економічної починаючи і до політичної кінчаючи.

Тимчасом ті, що нині мають диктатуру або з усіх сил поборюють парламентаризм, — роблять помилку в думанні, бо беруть наслідки за причину, в той час, коли лікування Європи потрібно починати від джерела, від найглибшої причини лиха. Версайський уклад Європи пригадує краєвид, скований лютюю зморою. Цей краєвид носить на собі застиглий риси поанкариса. В тім краєвиді сковано життя в таку політичну систему, в якій воно не вміщується. Політичні неспокої по цілій Європі є відслідками неминучої відлиги. Грандіозний план репараційного банку, кинутий на дискусію в Парижі, той сам, що був би в стані розвалити існуючий європейський порядок є теж знаменною ознакою цієї майбутньої відлиги. Вона приїде. Мусить прийти, бо ще нікому не пощастило на віки скрутити цей природний краєвид, а тим менше політичний горизонт.

Зенон Пеленський.

року заклучила так зв. деревну провізію на 1929 рік, бо Німеччина, ціни на кулястурне, господарське, гігієнічне й охоронне значіння власних лісів, зістала можливістю зберігати їх, а і свій деревний промисл одночасно підтримувати доведеним спривом. Але дивовижно мусить бути з цього приводу радість деяких польських коз, що маючи у себе цей великанський запас потенціальних сил соняшної енергії, виводяться й так великими страстями для власного населення, для власного господарства. При продовжуванні такої лісової політики скоро може прийти час, що на Польщі та в Карпатах не стане лісів. Тоді прийде до нас те, що теперішній господарці має ще заробити, хіба нималувати з об'яжених гір, бо не буде з чого жити, а всім населенню Польщі прийде кинути деревний будівничий матеріал хіба за границею.

Тому, коли говориться нині про розбудову міста, а навіть підноситься голоси, щоб частину податків на ту ціль покривали села, то ще важлишою справою є питання відбудови і розбудови села, а тоді швидко розбудується місто, збагачене селом і то без ніяких штучних інжекцій.

М. Творило.

Загроза повені.

Грізний похід води й леду.

З ріжних сторін краю повідомляють про те, що повні вже розпочалися. Рушили ріки, рушили леди, а дедеде виступає вже вода з берегів. Покищо не чути нічого про більші небезпеки, якими погрожувало щогорічна повінь, бо вилливи мають наразі характер локальний. Однак сила води й леду зростає з години на годину, тому загроза повені дуже значна.

Великі ріки, а саме Сян і Дністер, покищо не вийшли з берегів так далеко, щоб загрожували катастрофою. Зате менші, з малими берегами, не в силі відержати наступу криг і почали вилити.

В Рудечині води зросли з 2-ох метрів висоти на 4.70 м. Вершини залла вже ледви на кілька кілометрів. Тисмениця і Поверхова розливаються по полях шораз більше. В Самбірщині, біля Чернихова, загрожено вже й хати. Між Черниховом і Коничами перевернений шлях і міст. Навіть біля Борщівки виллила така річка, як... Полтва!

Вислід „плебісциту“ в Італії.

Вислід урядженого фашистським урядом плебісциту, як і треба було сподіватися, дав бажання для Муссоліні-я вислід. З 9.650.570 внесених на листи виборців, узяло участь у виборах 8.650.740, або 89.63 відс. За пропозицією листою голосувало 8.506.576 виборців, проти — 136.198. Римський клас узяв демонстраційну участь у виборах. Священники й єпископи йшли з парадом до виборчих локалів. Мир між Кірипатом та Ватиканом дав свої наслідки.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.

(Продовження.)

— Таке мені ще не пригодилося! Значить: у вас обох укріплені таланти! Не їдьте, переспітьте в мене, а завтра по відправі в церкві граємо! Граємо, брати, даа! Цілий день! Часу маю я доволі! І фербля навчу вас, бо вроджені у вас таланти!

— Так, так! Залишайтеся! — підхопив і Роман, що тепер якби прокинувся. Він все собі пригадав. — Залишайтеся! Вам буде тут чудесно!

— А ти, Романо? — спитав Грицько.

— Я мушу їхати, бо дома конче коней. Ну, по вас я приїду. Слово честі... — Підійшов до Стецька і шепнув йому до уха: — Лийтеся, ви ще раз стільки виграєте!

— Справді? — захоплювався поет.

— А як програємо все? — спитав практичний Стецько. І він сіпнув Грицька за рукав і вже були на тарантасі.

— Грицьку, ти хотів лишитися, а зі щастям не слід гратися. Не все в середу Петра! — вчин Стецько Грицька.

Кони гналися скоро до дому. Роман похнюпився й мовчав.

— І що я скажу дома?..

XVI.

Приїхали в Бодотинище, переспали і знов вийшли купатися. І знов Грицько лежав на сонці, адивлявся в синє небо і мрія свої мрії, і знов Стецько купався і любився сонцем. Роман перепросив їх на кілька хвилин і вернув аж по довшому часі. Вернув і вітаний промовив:

— Чудовий маю плян! Чудову прогулку зробимо знов нині! Не так далеко, як учора, а близьенько. Поїдемо до Левичького, знаєте, того правника, він давно вже просив мене до себе.

— Ти здуриш, що так що-дня возишся? — спитав Стецько з води.

— А ти але вчора вийшов? Левичький конче прохав мене і вас до себе. Я казав йому недавно, що ви будете в мене, отже конче прохав мене, щоб я і вас привіз до нього. Дуже добрий хлопець! А його батько, письменник, філософ, з вашої „браниж“. З ним варто поговорити, ось там буде душевний пир.

— Письменник? Котрий це? Що писав?

— Ну, що писав, цього я не знаю, але всі кажуть, що він мудрий, пише. Поїдемо, поговоримо, побачите самі.

— Ідь собі! Мені й не сниться кудись їхати — промовив Грицько. — Котру то ніч я не сплю вже?

— А що будеш робити? — спитав Роман і відповів уже згорі придуманою відповіддю: батько, мати й сестри їдуть зараз по обіді до сусідів у гості. Я з вами до Сорок, бо вже обіцявся, а хату замикаємо...

— А який чорт тебе носить знов? — питав Грицько далі.

— Як кажу, що обіцяв молодому Левичькому, що приїду з вами. До того філософа! Філософ думає, що він один робить громадянську працю, а ми, правники, не робимо нічого. Я мушу нині бути в Сороках в одному важному громадському ділі. Я мушу їхати, а ви чейже не лишитесь самі, як усі влідуть?

— Добре, добре, їду вже, їду! — відповів нероздо Грицько і знов потону в думках.

Роман пішов купатися, а Грицько адивився

в синє небо, по якому тут і там мчалися хмарки. ...Ще в столиці задумав поему про Прометей. Вдивлявся тепер у синє небо з хмарами і вникався йому старий Зевес і рій богів та богинь, що линули на хмарах на вершки Олімпу.

...Зелені верхи Карпат, зарослі густими, все зеленими лісами, а понад усіми вершинами підносились в гору Чорногора. Тут ясніли колись до сонця палати українського Зевеса — Дажбога. Довкруги палат саме пахуче зілля, що одурить людину, колиб хотіла перейти заборонені межі...

...Гремить Перун, від сходу до заходу, від півдня до півночі темними хмарами бовдуриться все небо. Над хмарами ясне сонце світить, по хмарах ходять боги...

...Із землі спливають Прометей. Іде з дому від народу, що тільки пролив своєї крові, тільки переніс терпіння на своїх плечах через ріку життя, із цього на той бік. Боги сліпі, глухі на зойк і бряк кайдан.

— Грицьку, купайся, а то вже їдемо!

— Дай мені спокій! Чого від мене хочеш?!

— крикнув Грицько, як опарений.

— Що ж тобі такого? Кажу, їди купатися, а то вже кінчуть на обід.

— Забирайся до сто чортів із твоїм обідом!

Дай мені спокій — і він знов ляг і прижмурив очі. Стецько замовк.

— Що йому такого? — реготався трохи здивований Роман. — Це таке його натхнення? Ха-ха-ха! Як божественний — той годі! Але ми ходім їсти, а він нехай далі мріє, може й вимріє щонебудь!

Небаком по обіді зайхав перед ганок візок і вони всі три вїзали в нього. Пані-матка вийшла знов на працання і знов у душі благословила, щоб більше не вернуло...

(Продовження буде.)

революційні а 18. VII. 1924 і 32. III. 1927. найважче міністерство справедливості передати спадкові переписи напад повітовим судам. Рескриптом з 10. березня 1928 р. оправдувало міністерство справедливості цей стан зменшення судових етатів, які не можуть виконувати як слід попередніх своїх обов'язків і тому не були би в силі перевести без шкоди для інтересованих мовою праці. Показуючись на загальне домагання селянства, яке нарікає на непотрібне обтяження їх нотаріальними коштами за переведення спадкових нерухомостей, пос. д-р Загайкевич домагався ухвалити лише агадати внесення Українського Клубу; його прийнято значною більшістю голосів, проти голосів ББ і НД.

Важку поправку припав Комісії, устальюючи, що коли ціна за розпарцельований ґрунт не була в цілості сплачена, тоді суд на внесення спадкового власника або набувачів має право перерахувати залегу ціну, як особисту претензію до думки палатизаційного розпорядження Президиума з 14. травня 1924 р., назначити її висоту з капіталу та відсотках і подати речинець її сплати.

Належить вкотре агадати ще про одну важку постанову, а саме, що коли на розпарцельовані ґрунти перейшли табулярні довзи, які обтяжали велику власність, то стаття їх з розпарцельованих ґрунтів не буде можна, заки не буде переведена евакуація осталої, ще нерозпарцельованої, великої власності.

Перевівши спеціальну дискусію прийнято відтак цілий законопроект і в третьому читанні.

Стримання податкових залежностей.

При справі допомоги населенню, потерпілому від елеметарної катастрофи морозів забрав слово м. і. посол д-р Ст. Біляк. Представивши трагічне положення сільського населення, в першу чергу зрібнорільничого, вказав, що в теперішню зиму погіршує його положення брак готівки, брак можливості заробітку — та найбільше — сирітство й немилосердне стягання податків з високими відсотками і карами за проволочку. Коли господарське положення селянства хоче уряд зберігати перед катастрофою — обов'язково повинен здержати примусове стягання податкових залежностей до осені цього року — і то без зменшення відсотків і кар проволочки. Згідно з тим домаганням поставив посол д-р Біляк вперше на ухвалення резолюції: „Сойм найважче удержати примусове стягання податкових залежностей від зрібнорільничого населення та пересунути їх платність до осені ц. р. без зменшення відсотків і кар проволочки“. Пропонувану д-ром Біляком резолюцію ухвалив сойм подавляючою більшістю, бо проти неї голосували лише посли ББ.

„Великий Борислав“.

Протести широких кілків населення проти плану кількох одиниць.

Борислав 22. III. 1929.

Від кількох днів непокоїть мешканців сусідніх з Бориславом громад зловіща вістка, що ці громади мають бути прилучені до Борислава, щоб таким чином створити „великий Борислав“. До Борислава мали бути прилучені: містечко Тустановичі і села Мразиниці, Баня Котівська і Губичі. В той спосіб маєткості таких багатих громад, як Тустановичі і Мразиниці, мав би рятуватися Борислав від „смерті“.

Треба знати, що Борислав хизиться від якогось часу до упадку. Нафтовий рух замирав тут з дня на день. Колись, як Борислав був у повній стадії розвитку і найбагатшим нафтовим осередком, тоді ніхто не цікавився більшими бойківськими селами і не потребував до нічого ні Мразиниці ні Тустановичі. Нині відносини основно змінилися і тому найшлися люди, які хотілиб санувати Борислав при помочі прилучення до нього українських громад.

Для інформації читачів варто подати, що Бориславські громадські комісарі затиснули довг на громаду в сумі ок. 180.000 доларів, а так само в нинішніх умовах сплатити не легко. Отже нехай платять ці довги прилучені громади, а громадські комісарі нехай господарюють далі! Особливо Мразиницю — другий Борислав! — варто би прилучити, а попри те ще й інші, теж не бідні громади...

Проектованець цієї оригінальної злуки в б. славний комісар інж. Кобак, що господарив відносно 10 літ в Тустановичах, а як, про це загально відомо. Він хотів би стати колись членом великого Борислава, рахуючи на своїх червоних товаришів (які соціаліст), які в більшому місті гралиб першу скрипку. Ідею злуки пропонує також деякі панове зид стітати одиниці, в першу чергу пос. Войцеховський, якого інструкції виконують усі бурмістри і комісарі і який зачинає видавати для пропаганди цієї злуки навіть свою газету „Ехо“. Ніхто не

питає заінтересовані громади, чи вони бажають собі злуки, а зате бурмістри з Борислава й Тустановичі і комісар з Мразиниці їдуть до Варшави, де стараються добитися прилучення агаданих вище громад до Борислава.

Проти тої злуки відбулося протестантичне віче в Мразиниці ще 25. листопад. 1928, на якому були громадяни без ріжниць народності. На цьому вічу промовляли посли п. Максимович і д-р Блажкевич. Ухвалено одностайний протест проти злуки й вибрано депутацію, яка запротестувала у старості і має вийхати в тієї справі на дні до Варшави.

Друге віче відбулося в тієї справі 18. п. м. На ньому ухвалено такі резолюції:

I. Громадяни Мразиниці, Тустановичі, Губичі і Баня Котівська, зібрані на вічу дня 18. III. 1929 р. в селі Нар. Дому в Мразиниці, одностайно протестують проти всіх заходів і заряджень урядових кілків, що змагають до втілення і прилучення громад Мразиниці, Тустановичі, Губичі і Баня Котівська до Борислава в цілі створення одної громади, т. зв. „Великого Борислава“, як також до злучення громад для спільного завідування громадськими справами.

II. Зібрані визнають і доручають членам прибічної ради в гром. Мразиниці і радники інших заінтересованих громад, щоб при дотичних ухвалах запротестували проти прилучення, а щодо гром. Мразиниці, щоб запротестували також проти компетенції гром. комісаря підпринимати ухвалу або виданати опінію в справі прилучення гром. Мразиниці.

III. Вибирають делегацію (Іван Лейбт, Олекса Андрушко і Микола Янів), яка передасть той протест правительственным кілком у Варшаві, воевідству у Львові і старосту у Дрогобичі.

IV. В цілі переведення тої акції вибирають комітет, у склад якого входять: Іван Лейбт, Олекса Андрушко, Микола Янів, Теодозій Бундзак, Гринь Іванчук, Андрусь Добош і Анна Чушакова. Комітетові присаудує право кооптувати собі дальших членів інших народностей.

3 Міської Ради у Львові.

Промова члена Ради о. Дам'яна Лопатинського про потреби українського населення м. Львова.

(Докладно)

Поза тими двома позиціями, що відносяться до потреб українського населення, нема в бюджеті ні одної більше! А чейже повинно їх бути значно більше! Не підніслось це поважно видатків у бюджеті і не булоб ніяким тягарем для міста, а зате булоб доказом що й потреби українського населення найшли як у Вис. Ради, так і в управі міста більше зрозуміння.

Для прикладу вкажу, що для воевідського комітету помочи для польського академічного молоді призначено 15.000 зол. субвенції. А що дістало українське студентство? Є у нас Т-во „Прихильників Освіти“, яке веде передові й найповажніші одиниці нашої суспільності, що має на цілі нести поміч академічній молоді. На жаль його потреб не узгоджено зовсім у бюджеті, хоч число української академічної молоді у Львові є значне і хоч є багато таких українських студентів, що потребують конче помочи. Подібних прикладів міг би я навести значно більше.

В цьогорічній бюджеті вставлено квоту на три нагороди міста Львова, а саме на літературну, наукову і природничу, по 7.500 зол. Не обтяжило це певно міського бюджету, як місто визначилоб якусь квоту на нагороду за працю в українській мові, прим. в історії старинного Львова, або за найкращу українську літературну річ.

Хотіли бути справедливим, мушу піднести і цю обставину, що в субвенції і дотації, призначені бюджетом загально комісіям для освіти й культури та суспільної опіки до розділу, комісії ці призначають і українським установам ріжні підмоги. Однак з огляду на те, що число всіх установ, польських, українських і жидівських, є у Львові дуже високе, підмоги, призначані українським установам, є дрібні, просто мінімальні. Українське населення, яке поносить немалі міські тягари, платить податки, бере участь у розвитку міста й у заспокоєнні його потреб, повинно мати те почуття, що його культурно-освітні й суспільні потреби заспокоюють нарівні з потребами горожан інших народностей. А вислів цьому має дати саме міський бюджет.

Доказом легкого, побіжного і поверховного розуміння обов'язку щодо заспокоєння потреб українського населення, В. Радою є справа, яка впродовж не має свого цифрового висказу в бюджеті, але яка є мовби ілюстрацією цього розуміння.

Вже рік минає, як наш Український Клуб поставив у цій Раді внесення допустити півняння української мови до наряд у Раді. Це внесення звернено на регуляційну дорогу і воно спочиває в дотичній комісії до-нині. Коли один з наших попередників у цій Раді ставив те саме домагання, питав його один з визначних членів тодішньої Ради і член теперішньої Ради: „Чому не поставите відповідного внесення?“. Ми внесення поставили і чекаємо вже хіба аж надто довго на його полагоду. Тому звертаюсь отим же раз до п. комісаря, щоб звелів видобути це наше внесення апід пороку марістратських актів. Дальшу проволочку у полагодуванні нашого внесення і домагання, в ньому зголошення, ми булиб приневолені вважати легковажанням цієї важкої для нас справи й актом непримирності супроти українського населення міста.

Також бажалиб ми, щоб всі урядові й функціонарі міських заведень поводитися в українських сторунами поправно і відлично. Дійшов до нашого відома в останні дні один з багатьох фактів, що один кондуктор електричної міської залізничі на домагання учениці в українській мові видати їй пересідку, заявив, що не розуміє. І хоч прихильний тоді у возі професор державного заведення переповів кондукторів по польськи, чого собі бажали ці учениці, кондуктор велів ученицям висідати, а коли вони цього не могли зробити, бо ж співнілися до школи на годину, закликав поліція і той списав на домагання кондуктора протокол з ними. Вже стоячи на становищі інтересу цього міського підприємства, не можна толерувати таких ненормальних явищ. А тимпаче не можна допустити, щоб міський функціонар поводитися так грубо супроти сторія української народності.

Ще мушу кількома словами торкнутися справи театру. Наш Клуб голосував за виарендування міських театрів головню з тих мотивів, що вважав аренду одноким способом на обмеження, згідно на устійнення квоти видатків на театри. Колиж п. референт заявляє, що треба буде квоту 854.000 зол., яку тепер зарид міста має видавати на театр, значно збільшити, то ми думаємо, що треба стеретгтися переступлення квоти, означеної в бюджеті. А при цій справі мушу ще піднести цю прикру для нас обставину, що коли В. Рада має на польський театр до річної розпорядимості один мільон золотих, то прохання нашої театральної кооперативи уділити українському театрові у Львові допомогу у висоті 20.000 зол. не найшло ніякого послуху! А чейже при добрій волі можна було це дуже легко зробити — без обтяження міського бюджету.

Іменем Українського Клубу заявляю, що ми, члени тогоч Клубу, голосуватимемо всеж таки за бюджетом, бо маємо надію, що в слідуючій бюджеті наші оправдані домагання й потреби будуть узгяднені у видатній і більшій мірі. Не ставлю поправок, бо не хочу тепер, після уложення бюджету, захизувати його рівновагу. Однак застерігаю собі, що колиб яканебудь поправка у видатках була принята і зроблена в цьому бюджеті, то я іменем нашого Клубу згодошу відповідні поправки щодо поставлених в ньому квот на українські цілі, як також поставлю внесення ухвалити деякі нові позиції на заспокоєння найпекучіших потреб українського населення міста Львова.

В дня 25. і 26. п. м. перевела міська рада у Львові дискусію в справі міського бюджету, що на р. 1929-30 вносить у видатках і приходах 25,831.734 зол. (в попередньому році 23,589.191 зол., отже знизилася на 8.88 проц.). Подрібно бюджет представляється так: I. Загальна адміністрація 6,505.771 зол. II. Комунальне майно 697.183 зол. III. Комунальні підприємства 818.804 зол. IV. Сплата довгів 4,689.445 зол. V. Освіта і прилюдні площі 2,643.798 зол. VI. Освіта 1,690.361 зол. VII. Культура й мистецтво 1,267.591 зол. VIII. Публічне здоров'я 2,383.589 зол. IX. Суспільна опіка 2,153.355 зол. X. Підприємства різні 30.600 зол. XI. Підприємства промислу й торгівлі 763.089 зол. XII. Публічна безпека 1,430.691 зол. XIII. Ріжні 757.457 зол.

На понеділковому засіданні Ради промовляв перша п. Смулівська, що сайлом за своїм чоловіком, пос. Смулівським, вступила з ППС і вступила до т. зв. револ. фракції ППС. Її промова-декларация була спрямована проти офіційної ППС. З черги промовляли: п. Шморак, що представляв поступати жидівського населення, д-р Домашевич іменем „Зespoду Сту“, о. Д. Лопатинський, що його промовою наводимо вище, проф. Килинський і д-р Ротфельд, що доповнював промову п. Шморак.

На вторговому засіданні Ради промовляв перший нс. д-р Шидельський (ХД), що м. ін. прихильник однієї уступ промови о. Лопатинського і ба-

жав би бачити взагалі ширші відносини між громадянами польським і українським. По нім промовляв теперішній редактор „Слова Польско-го“ Мейбави, що виступав різко проти українців і жидів, які мовляв, борються демократичного і ліберального принципу і тимсамим (!) відрають в інтереси держави як цілості. З черги зголосився до слова п. Мах. Бачинський, лівіший комісар Нар. Дому, що разом з другим „староруськом“, д-ром Ол. Лисаком, причинився до польського господарського клубу в Раді. Він протестував проти промови о. Д. Лопатинського, бо, мовляв, Український Клуб не репрезентує цілої „рускої“ суспільності. Є ще такі інституції, як Нар. Дім, Становицький Інститут і „общество Качковського“, що про них о. Лоп. забув, а їм належить підмоги. По промовах дальших промовців (Максимовича, д-р Кляфтенюв і ком. Надольського) прийнято в голосуванні цілий значайний бюджет.

В четвер 28. п. м. реферуватиме сен. Деппах на пленумі Ради надзвичайний бюджет, в якому є м. ін. позиція на викінчення школи Шашкевича. Від нового шк. року діти тої школи ходитимуть уже до нового будинку, який дежнить серед городів, що притякають до площі св. Юна від вул. Городецької.

Справа самоврядування.

ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО ПОВІТОВУ РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ І ПОВІТОВУ ВИБОРЧУ ОРДИНАЦІЮ В КРАКІВСЬКОМУ, ЛЬВІВСЬКОМУ, СТАНИСЛАВІВСЬКОМУ І ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ ВОЄВІДСТВАХ.

IV. Законопроект про повітову виборчу ординацію.

9) Сполука виборчих лист. Дозволяється на залуку лист кандидатів. Сполучені листи кандидатів вважаються одною листом. Одержують вони разом таку кількість мандатів, яка відповідає сумі голосів, відданих на всі залучені листи. Ця постанова може бути для нас дуже корисною, бо у нас згромащують значайно велику кількість листів і ми тратимо звичайно через те значну кількість мандатів.

10) Явність виборів. Вибори членів і заступників членів повітової ради переводяться в цей спосіб, що кожний виборець може бути присутнім при цілій виборчій акції (то значить і при виборі комісії і при зголосшенні лист кандидатів і означенні їх числами і при голосуванні і при обчисленні голосів та проголошенні вислідів виборів. Цю постанову ухвалила підкомісія на моє домагання тоді, коли відкинуто мій внесок про установлення мужів довіри. Саме голосування і обчислення голосів відбувається подібно як при соймових виборах.

11) Проголошення вислідів і виборчі протести. Вислід виборів подає повітовий староста до прилюдного відома. В реченні 14 днів, рахуючи від сідуючого дня по оголошенні вислідів виборів, кожний виборець може внести на руки голови виборчої комісії протест проти важкості виборів. Внесені протести предкладає голова в реченні 3-ох днів своєму виділові, який вирішує справу протягом 6 тижнів, рахуючи від дня виборів. Це вирішення є остаточне.

12) Переходові і кінцеві постанови. Перші повітові репрезентації, вибрані на основі отсего закону мають обов'язок у реченні двох місяців, по ухваленні повітової ради, вибрати ради і управи повітових комунальних кас ощадності, які організовані на основі розпорядку Президента Річсполитної з дня 13. квітня 1927 р. про комунальні щадничі каси. Перші вибори до повітових рад мають бути розписані на основі отсего закону в три місяці від хвили, коли закон увійде в життя.

13) Загальна характеристика законопроекту про повітову виборчу ординацію. Не дається заперечити, що обговорений мною законопроект про повітову виборчу ординацію має численні недостатки. Всі ми добре знаємо, як переведено вибори до громадських рад і що вислід тих виборів не дає українському населенню належного йому впливу на громадську самоуправу, в першу чергу тому, що вибори відбувалися на основі виборчої ординації, побудованої на куріальній системі. Тому ми на основі представленого законопроекту не одержимо належної нам кількості членів в повітових радах. Всетаки проект нової виборчої ординації, вже хочби тому, що не признає курій є значно кращий від старої ординації. Є він також кращий від тих проектів, над якими радив попередній сойм, головано тим, що не признає він спеціальних привілеїв польському населенню. Нема сумніву, що при виборах, передбачених на основі нового законопроекту, українське населення здобуло би досить значний вплив на повітову самоуправу.

V. Як виглядає новий законопроект?

Годі напевно сказати, чи ухвалений в підкомісії законопроект про повітову репрезентацію

і повітову виборчу ординацію в чотирьох галицьких воєвідствах стане законом і в якому приблизно часі. Подаваюча більшість сойму хоче за всяку ціну ухвалити його. Зновже уряд і песси з однієї докладають всіх зусиль, щоб його не ухвалено в теперішньому виді і стараються різними засобами проволікти справу. Відомий загальнопровідник адміністраційної комісії посол Полякевич просто не хотів скликати адміністраційної комісії для нарад над тією справою.

Дня 15. березня ц. р. всі посольські клуби за винятком однієї в ендеків поставили нагний внесок, щоб законопроект про повітову репрезентацію і повітову виборчу ординацію для Галичини, як також законопроект про виборчу ординацію для галицьких міських громадських рад і кілька дрібніших самоуправних законопроектів поставлено під наряди сойму з поминеним адміністраційної комісії. В цей спосіб зголошений внесок хоче унеможливити урядові і послати з однієї проволікання справи і довести в короткому часі в приспішенім порядку до ухвалення законопроектів в законодавчих тілах.

Український Клуб докладає всіх зусиль, щоб не тільки скоро ухвалено самоуправні законопроекти, але також, щоб пороблено відповідні зміни у кориснім для нашого народу напрямку. Для повноти самоврядного законодавства слід би ще обговорити проект про виборчу ординацію до міських громадських рад в Галичині. Та про нього іншим разом.

Пос. Волод. Целевич.

Нова реєстрація чужинців в Польщі.

Польська преса подає подробиці про нову реєстрацію всіх чужинців, які живуть в Польщі. Ця реєстрація, відповідно до розпорядку міністра внутрішніх справ, пічнється і. квітня 6. р. і буде тривати до 30. червня. В місцевостях, положених далеко від повітових осередків, реєстрацію переводять окремі урядовці, вислані повітовими старостами. В усіх інших місцевостях, чужинці, в віці понад 16 літ, муситимуть обов'язково являтися до реєстрації особисто в повітових та громадських старостах. Реєстрації підлягають також горожане вільного міста Данцигу, які живуть у Польщі. За ухилення від реєстрації чужинців загрожують кара: 3000 золотих кар, 6 тижнів арешту і виселення за межі Польщі. Всі чужинці, які бажають жити в Польщі після реєстрації довше, ніж два роки, будуть приєвонені при реєстрації подати прохання дати їм право поселення в Польщі на підставі законів про чужинців.

Засідання ради міністрів.

Вчора відбулося звичайне засідання ради міністрів, останнє перед святами, під проводом мін. Складковського, бо прем. Бартель занедужав. Поладнано тільки кілька біжучих справ.

За скликання сойм. сесії по святах.

„Газ. Варшавска“ повідомляє, що т. зв. ліві партії зголосять по святах внесення скликати надзвичайну соймову сесію для переведення ревізії конституції.

Перед знижкою оплат за пашпорти в Польщі?

В найближчому часі сподіються зниження оплат за пашпорти. Саме тепер ведеться на ту тему розмова між мін. скарбу і мін. внутрішніх справ у Варшаві. Віцеміністр Гродинський, ідучи назустріч бажанням сойму, задумує знизити акції оплати за пашпорти. Правдоподібно оплати за пашпорти вагатимуться між 150 і 125 зол.

Знижка курсу польської стабілі. позички в Нью Йорку.

З Нью Йорку повідомляють, що курс польської стабілізаційної позички підлягає значним ваганням. Останніми днями курс цієї позички вносив 85.25 до 85.50. На днях цей курс упав до 84.5. Фінансові круги приписують зміну курсу позички лише лівішній ситуації в Польщі.

Повінь зближається.

Вода на Бузі збільшилася. Лід ще не плаває. Біля с. Сільця ледові запори загрожують мостові. Військо намагається розбивати ті запори. Під час рятівання мосту на Силі біля Уалюва один робітник тяжко ранений. Міст частинно ушкоджений. На ріці Бистриці поставали ледові запори біля Добриляні і Грушова. Дністер у горішнім бігу вилізав. Томуто постановлено виселити 45 родин зі села Липки, Савки, Ставчани ад Криничі і Зарічє ад Більче. Дністер виліз між Пінянами і Черніховом і заліз біля 1000 моргів поля. В Сільцях на Бузі води зірвали міст.

ІНЖ. БУДІВНИЦТВА

КОЖЕНЬОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР

виготовляє проекти і кошториси всякого роду будов, як: церков, світських будинків, млинів, бань, лазень, — Проекти і обчислення залізобетонних конструкцій. Бере в підприємство всякого роду будови. Обіймає технічний нагляд при будовах. 1694 1-3

ПЕРЕМІШЛЬ, вул. Коперника, ч. 36.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дві чи одна?

До мене підійшов один шанований історик літератури і мало не зі словами в очах сказав: — Слухайте. Робіть що. На наших очах твориться дві українські народності.

— Бракує тільки другого Костомарова, щоб написав про це розвідку.

— Не жартуйте. Це просто трагічне.

— Трагічне?... Не думаю.

— Як то? І ви за тим?!

— Я ні за тим, ні проти цього. Нехай собі воно розвивається, як хоче.

Історик подивився на мене з докором, а далі замахав руками, мов би відганяв мухи.

— Не смієте так казати. Ви, саме ви! Не хочучи цього я слухаю.

— Власно я можу це сказати, бо маю вроджену чи лабуту хибу, — що пишу. І коли перестану писати, признаю вам рацію, коли не перестану, — мусите признати ви мені.

— Алеж... Алеж... Даруйте, але ви говорите дурниці.

— Не обиджуюся, бо привик до такого осуджування моїх думок. Мені бачите вже набригло за кожним словом літати в словник Грінченка. Врешті, коли я признав Грінченка за авторитет, — сказали мені, що він не є ніяким авторитетом.

— Мої кохані. Навіть словник академії треба в міти читати.

— Тут річ не в словнику, а в словах. Скажіть мені, як буде по широ-українськи „вода“? — Вода?!... Якже інакше? — Вода!

— А не є це польським, або русинським? Ручу вам, що дуже легко може на днях виринути ця квестія і слово „вода“ буде проскрибоване.

— Переборщуєте!

— Маєте щастя, що не сказали „пересажуєте“.

— Пересажувати можна капусту, дерева...

— „Слова“ докінчив я.

— Як то слова?

— От заприкалдає слово: „заара“. Галичане пересадили його на свій ґрунт, бо „тепер“ було їм за мало українське. За цим словом пішло „мається“, „доповідь“, „заслухавши доклада“, „в нашому вікові“, „дистопаду“ і інші зазбучанські щепи.

— Ви не маєте слухності. Нація є одна.

— Але дві мови.

— Одна мова!

— Але десять правописів.

— До речі: правописів.

— Я говорю так, як будуть на Великій Україні писати за десять літ.

— Чому будуть?

— Бо тому п'ять років „та правопис“ змінила в Галичині пол на „той правопис“. А я обчислю, що рівно п'ятнадцять літ іде слово в Галичині на В. Україну. Очевидно тільки таке слово там прийматиме, яке пропадає в Галичині.

— Видумуєте, або жартуєте — всімкнувся вичапливо історик.

— Зовсім не видумую. Прощу, возьміть слово „позаяк“. Воно доти не приймалося на В. Україні, доки держалося в Галичині. Тепер там залюбки визнають його, як значимого новотвору. Те саме і зі „значінням“. Коли в Галичині перестали писати „значення“, там усі перекинувшись на „е“.

Історик махнув легковажно рукою.

— Це не другорядні річі. Головна річ тут складня.

— Складня?! Прощу дуже: В ч. 61 „Пролетарської Правди“ з дня 15. березня 1929 р. красується таке: „Портьой пропонує саліти переди мздрюу в низ, чим досягнути винищення браку, поліпшення якості“.

Історик не дослухав уже до кінця речення і почав тікати мов від вонка.

— Чекайте! Заждайте! — Кричав я за ним. — Є там ще друге речення: „Треба прикріпити монтерів до пельних машин на фабриці“!

Але мій співрозмовець був уже далеко. На скруті ще раз обернувся і показав мені два пальці.

Маяв вражіння, що це значило: Дві українські народності.

Галактіон Чіпка.

Успіх Пуанкаре.

Палата прийняла 325 голосами проти 255 цілу низку статей законопроекту про конгрегації. З цією справою була зв'язана квестія довіри. Над кожною статтею палата голосувала окремо.

Гора, Болеківці, Почаєвичі, Ластівки, Дорожів, Винники. Відновлено досі 14 кружків „Сільського Господаря“, починає поширювати на повіт свою організацію і т-во „Сокіл“.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Василь Кархут Л. Ч.: Перша проба пластуна. (Научний матеріал до і. пластового іспиту для вжитку пластуна-ремесника). 15 рисунків. Львів 1929. Стор. 60, форм. 16°.

Матеріали для списку указателей русской периодической печати. Составила Н. А. Вукотич. Ленинград 1928. Издательство Академии Наук СССР. Стор. 74, форм. 4°.

ЖУРНАЛИ:

„Розбудови Наші“, орган проводу українських націоналістів. Рік II, Ч. 1-2. Прага, січень-лютий 1929. Зміст: Від конгресу українських націоналістів; В. Мартиниць: По конгресі; Б. Дніпрський: Револьюція національна й пролетарська; Евг. Онанський: Релігійна політика Муссоліні й Ватикан; Вас. Бобрів: Американські українці; В. Богун: Економічні взаємини між Україною і Росією в СРСР; Ю. Миланчик: Район Пуанкаре; ген. Омелянович-Павленко: Початок 1919 р.; Огляди й хроніка; Організаційна частина.

„Нива“, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Ч. 3. Рік XXIV. Львів, березень 1929. Зміст: Вас. Шурат: Памятка

по речникові покритих; Наш напрям; о. І. Рудович: Катехитичний конгрес у Монахові; о. І. Н.: Про великий піст; о. Мих. Ковальчик: Про дохідний податок; Союз українських хліборобів; Нові книжки; Всячина; Провіди.

„Табір“, воєнно-літературний журнал. Ч. 9. Каліш, листопад 1929 р. Стор. 146, форм. 4°.

„Slovansky Prehled“, Sbornik pro poznávání politického, hospodarskeho, socialního a kulturního života slovanských států a národů. Redaktor Adolf Cerný. Císlo 3. Brezen. Ročník XXI. V Praze 1929.

„Молоде Життя“, часопис українського пласту. Ч. 3. IX. рік. Львів, 15. березня 1929.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський театр:

Четвер 28, п'ятниця 29. і субота 30. березня театр закритий.

Кіна.

„Аполло“, „Безгірщина“ Лявир Ля Памте.

„Лев“, „У крутії Парижа“ з Ліль Лавер.

„Оаза“, „Останній приказ“.

„Палас“, „Подорож окаяного“.

„Пан“, „Уланські любові“.

„Промінь“, на Зієліно: „Голгофа“.

„Фатаморган“, „Сторожі чесноти“.

„Химера“, „Криза“.

Програма радіо.

П'ятниця 29-го.

Льондон (358). 18:45 Камерний концерт. 21:00 Симфонічний концерт.

Париж (1744). 15:45 Концерт. 20:30 Концерт.

Берлін (475,5). 16:30 Концерт оркестри Штайнер.

Рим (413,8). 20:45 Релігійна музика.

Міліно (501,2). 1:30 Радіоквартет. 16:30 Джазбенд.

Ляйпциг (361,9). 21:30 Гинни та релігійні пісні.

Гамбург (391,6). 20:00 „Бідний Генрик“, музична драма.

Відень (519,9). 20:25 Симфонічний квартет Гайда.

Москва (363,7). 14:00 Дітвча програма. (14:2,3) 16:00 Європейська музика.

Харків (477). 19:30 Музична трансляція. (16:0) 19:30 і 20:30 Концерт для національних жінок.

Варшава (139,1). 19:30 Великдень жінок.

Субота 30-го.

Льондон (358). 17:30 Охет Слайдел.

25:30 Концерт радіооркестри.

Париж (1744). 16:45 Пате.

Берлін (475,4). 17:00 Органовий концерт. 20:00 Радіооркестра. 21:00 Співні в „Фавста“.

Мюнхен (536,7). 16:30 Релігійна академія.

Відень (519,9). 17:35 Авдіція для дітей. 18:50 Камерний концер.

Брюссель (311,9). 20:15Вірний концерт. 22:15 Музика з готелю Палас.

Будапешт (345). 12:05 Військова музика. 19:30 Незаконний концерт. 21:15 Циганська музика.

Міліно (304,2). 12:30 Радіоквартет 20:30 Літальний опера Зондони.

Франкфурт (321,3). 16:15 Концерт радіооркестри.

Ляйпциг (361,9). 20:00 Концерт Філармонії.

Москва (1442,3). 10:20 Опера музика. 19:00 Понадзвоний концерт.

Харків (1680) 18:30 Вечір танку та гурору. 22:00 Музика до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карбоневича

Копії чинні:

29. III. Каказ Старого Манна.

30. III. Сирітча Хаса.

31. III. Базар.

Тереківські:

1. IV. Базар.

2. IV. Два заводи.

Ковова:

4. IV. Бій.

5. IV. Каказ Старого Манна.

6. VI. Випрест.

7. IV. Маруся Богуславка.

Бережані:

8. IV. Бій.

9. IV. Базар.

10. IV. Маруся Богуславка. 6-?

Конкурс на ведення театру

Кооператива „Український Театр“

у Львові розписує конкурс на

закладання театру на ведення театру

під фірмою Кооператива приблизно

на умовах дотеперішнього П

театру. Оферти вносити до дня 1

травня (маг) 1929 р. на адресу

„Кооператива Український Театр“

у Львові, вул. Руська 18. І. п. з

якомога точним планом діяль-

ности. 1697 1-1

Збірка Вл. М. Говиновича в Спо-

лученнях Державних Пів. Амер на під

Українського Краєвого Товариства охор-

они дітей і опіки над молоддю в Гали-

чині, зокрема на улаштування дитячої

санаторії і притулку для сиріт. (В долар-

х): Detroit, Fordson 25611, Manchester

4494, Boston 9905, Chicago (N. E., West-

chester, ulmen Burenside) 85911, Woonsocket

5894, Fall River 23445, Cleveland 18899,

N. York, Brooklyn J. City 3727, Yonkers

31, Newark 13120, Hartford 10094, Terry

ville 206, New Britain 1945, Passaic

4358, Bayonne 3748, Philadelphia 2350,

Albany 7045, Scranton 794, Mt. Carmel

2667, Shenando 5310, Minersville 35, Flac-

ville 1491, Maizeville 2730, Baltimore 5,

Northampton 11195, Allentown 6738, Troy

N. Y. 1320, Stamford 2011, Glastenbury 17,

Wilkes Barry 3217, Olyphant 5150, Roch-

ester 19580, Buffalo 17945 East Buffalo

12835, Hamtramck 16630, Elizabeth 2800,

New Haven 16128, разом дод. 432197, Я.

Корпан. Н. „орк 200 штук однієї, вар-

тості около 100 доларів.

Станіславів дня 1. IV. 1929. З приво-

ду 6-тижнього квітня „Народні сиріт-

точна квітня народної оперети на 3

лії Артинського Запорожжя на Ду-

нає“ при засади співучасті артистки

Юмидати п. С. Стадницької і артиста

Лавицького театру п. І. Рубчака. Поча-

ток год. 6. попод. — Дня 6. IV. і 7. IV.

опера „Галька“ при засади співучасті

оперного співака інженера п. А. Галя

і співаки п. Костіної. 1700 1-2

Замісць ліжка на могилу ба. п. Люд-

вика Турчина здохли на українських

інвалідів 10 год. — Серези. 1701 1-1

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва

„Відродження“ у Львові відбудуться

в неділю дня 14. квітня ч. п. в сали Т-ва

„Українська Бесіда“ (вул. Рутівського

22) в год. 4/30, а в год. 5. без огляду на

число членів. Порядок нарад: 1) змін

статуту, 2) організаційні справи, 3)

внески і запити. — За Головою Рад

Т-ва „Відродження“ д-р Іван Раков-

ський голова, Михайло Хома секретар.

Товариство Охорони Воєнних Моги

у Львові пригадує, що звичайні Загальні

Збори Т-ва відбудуться в неділю дня

31. п. м. в сали „Української Бесіди“

(вул. Рутівського ч. 22) в 5. год. попод.

Право голосування мають усі член

опіки, члени Головної Ради, головні

Філії або їх заступники, члени контро

льної комісії і відповідники зазначених

членів, вибрані на Філіальних зборах.

Прогноз в останню Філію приєднати

нам відділення з діяльності, себто ви-

повнений квестіонар. 3 6

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛЕКЦІЇ і конферанції української мови

потребує пів, що уміє по-польськи,

найрідше у студента. Зголошення до

Адміністрації під „Конверсія“ 1702

ШОВНИ на сукні та білизні як також

інші матеріали. БЛУЗШТАЙН

ВАЛОВА II. 1696 2-3

ПЛАТИМО високі ціни за золоті

брильянти і перли Домб-

рогські-Розважескі, Львів, (По-

тель Жорж), вул. Академічна ч. 2, Опіка

безплатно. 13 6 43-

НОВІ НОТИ В. Бекоравиний: Пля

в садок, Душа моє — міш. хор, Плат

тій уся, Садок вишневий — хор жін.

і муз., Треба всім принести — соль-

сний. 1674 3-3

МУЗИЧНІ ВІСТІ приймають дописи.

Попишуйте в кольорі. Ноти і

каталогів висилає: Торбан, Львів, вул.

Осоїнських ч. 6. 1579 9-10

РАТУЙТЕ своє здоров'я і з весною

починайте лічення недами мі-

неральними фабриці Здоров'я

(вул. Зарвон ч. 9, тел. 14-79). — Водні

протиковані і під дерматологічного

хеміка удосконалили, і перенесла

у т. п. успіх всі інші. 1684 2-3

УНЕВАЖЛИВІСТЬ у Львівську

внечку, видану через ПК у Раві

руській на йна (тефан Модоко син

Григ, чр. 1904 р. 1683 3-3

ШУКАЮ 3-5 покоїв з кухнею з по-

вним комфортом близько середмі-

стосередміст вулицею. Зголошення

з поданням усіх прийме а чести:

Описко, склад порцеляни, Галицька 10.

1693 2-3

ГОДИНИКИ тільки найкращі.

Фабриці прецізійні продає за го-

тичку і на гати від десятих лт в най-

лішній стороні знісся фірма Гейн

Бельтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5.

3 151-7

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст неду: легіні, серці і жалука

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентгеном. 21-24

Спеціаліст скріпних, венер. неду

і косметики 1-1

д-р Роман Дольницький

орд. 3-6 попод., Глубока 10. партер.

Кварцева лампа і діатермія.

Комплетні накриття

столові з прав. зінського срібла,

срібла і альяни по найкращим пна-

тільки у ГРИНБЕРГА, Львів, Сикстуська 4.

1699 1-1

Звичайні Загальні Збори

АКЦІОНАРІВ

Земельного Банку Гіпотечного

акційної спілки у Львові

відбудуться дня 30. квітня 1929 року в сали Краєвого Союзу Кре-

дитового у Львові, Ринок ч. 10. І поверх о год. 16.

ДЕННИЙ ПОРЯДОК:

1) Рахунковий звіт за рік 1928 і справоздання Надзірної Ради з діяльності

і стану Банку та узгоди з тієї справи.

2) Розклад аису.

3) Вибір членів Надзірної Ради.

4) Внески по думці § 71. уст. 3. статута.

До голосу на Зборах з управління ці акціонари, які найпізніше 14 днів перед

Зборами зложать в Дирекції Земельного Банку Гіпотечного у Львові або в Укра-

їнській Шадлиці